

19. møde.

Onsdag den 10. november kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministre.

Af *Else Zeuthen* til justitsministeren.

Hvilke oplysninger kan justitsministeren give i anledning af den af politiets efterretningstjeneste beordrede henvendelse på trykkeriet, hvor Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed lader sit medlemsblad trykke?

Else Zeuthen: Den sag, der har givet anledning til mit spørgsmål til den højtærede justitsminister, kan synes meget lille. Den drejer sig i korthed om følgende:

En dag ud på forsommeren fik Centraltrykkeriet i Slagelse besøg af en kriminalbetjent, der bad om at måtte se nogle numre af „Fred og Frihed“, medlemsblad for Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed. Efter nogle indsigelser fra bogtrykkerens side fik kriminalbetjenten adgang til at se bladet. Der var selvsagt ingen grund til, at han ikke skulle se det, eftersom bladet er fremlagt på offentlige biblioteker, og alle og enhver kan abonnere på det. Efter at have stillet nogle spørgsmål og gennemset nogle numre gik kriminalbetjenten igen uden at medtage nogen blade eller give nogen besked til trykkeriet.

Den lille episode kunne efter sagens natur ikke holdes skjult for organisationens ledelse og er ved en tilfældighed kommet til pressens kundskab. At den har vakt stor opsigt i offentligheden, vidner en mængde avisartikler om. En af årsagerne til denne opsigt må søges i den omstændighed, at kvindernes fredsliga, som foreningen almindeligt kaldes, er en landsomfattende forening, den største fredsförening i landet, hvis medlemmer kommer fra alle partier. Internationalt har organisationen „rådgivende status“ ved det sociale og økono-

miske råd, FAO og UNESCO. Dens to internationale præsidenter siden grundlæggelsen i 1915, to fremragende amerikaner, er begge belønnet med Nobels fredspris, sidst i 1947. Jeg tror, det er almindeligt anerkendt, at ligaaen ene forfølger det formål at virke for fred og forståelse mellem lande, racer og klasser, et virke, der også har givet sig udslag i praktisk hjælpearbejde på mange forskellige felter.

I den foreliggende sag blev det hurtigt oplyst, at det var politiets efterretningstjeneste, der havde beordret besøget på trykkeriet. Man spurgte, og jeg vil gerne gøre spørgsmålet til mit: Hvad er formålet med efterretningstjenestens interesse for en organisation af denne art?

Endvidere kunne man stille det spørgsmål, om det er rigtigt, således som der har været forlydender om i pressen, at alle fredsföreninger er inddraget under efterretningstjenestens årvågenhed, endda i den udstrækning, at man har lytteposter selv ved mindre møder. Hvis blot nogle af disse formodninger er i overensstemmelse med virkeligheden, vil jeg mene, det er en meget alvorlig sag. Ingen kan dog vel for alvor tænke, at de ca. 40 000 fredsföreningssmedlemmer her i landet, for en stor del overbeviste pacifister, tilhængere af Gandhis ikke-voldslære, skulle smede anslag mod det danske demokrati eller lægge forsvaret hindringer i vejen. Når dette ikke er tilfældet, nærmer efterretningstjenestens aktivitet på dette område sig til forsøg på en meningskontrol, som er lidet stemmende med demokratiets væsen. Alene bevidstheden om, at en forenings virksomhed skulle være genstand for politiets opmærksomhed, at man ikke på sine møder og generalforsamlinger skulle kunne udtale sig frit uden at risikere at blive indført i kartoteker som farlig person eller skrive i sit foreningsblad uden at få sine indlæg dissekeret eller udlagt af en mere eller mindre forstående politimand, er en meget alvorlig hemske for den frie meningsdannelse, et forhold, man har set og stadig kan se alvorlige eksempler på i andre lande.

Det røre, denne lille sag har vakt, vidner med al tydelighed om, at den danske offentlighed er på vagt overfor kontrol af denne art, som man ikke kan se nogen begrundelse for. Jeg har stillet mit spørgsmål til den højt-